

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Aqvitania.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66596)

PROVINCIA AQUITANIA.

Verunt in Aquitania Prouincia socij centum quadraginta. In Collegio Tolosano septem & triginta. In Domo Probationis tres & viginti. In Auscitano sexdecim. Vno minus in Rhutenensi. In Agenensi vnde viginti. In Petracoriensi vnus & viginti. In Sede S. Macharij ad Burdegalam nouem. Amisi quatuor, Admissi duodecim.

Collegium Tolosanum.

*V*beres hoc anno fructus tulerunt nostri cum ex ceteris officijs pietatis, tum vero ex administratione Sacramentorum. Repertus est numerus eorum, qui apud nos Eucharistiam perceperunt, ad duodeviginti milia. Curatum etiam vt in publicis custodijs, & rei diuinae, & caelestis panis, quo multos iam menses vincti carebant, facultas esset. Nouem ciuibus, qui crebris demonum incursionibus vexati non longe a perniciè esse videbantur, diuinorum sacramentorum ope pax restituta.

In his mulier fuit, quæ miseras, quibus premebatur, ne quicquam morte finire tentavit. Nam veneno impunè hausto, se se præcipitavit in puteum. Inde cum extracta esset semina resipuit. Edocta enim a sacerdote nostro, statuit, quoniam sibi mori non liceret, in posterum benè vivere. Vir flagitiosus, ac perditus totos viginti annos sacris mysterijs caruerat eo consilio, ut conscientie vim, atque aculeos retunderet. Ob eandem causam scelera sceleribus de industria cumulabat; sed quo magis conscientiam magnitudine facinorum obruere conabatur, hoc magis eorum conscientia, atque angore torquebatur. Ita commutata voluntate, cum confiteri de peccatis constituisset, in sacra confessione malorum auxilium, et animi quietem inuenit. Mulier a viro grauitè verberibus accepta, de vicini cuiusdam consilio eum in vincula coniiciendum curauit. At ille per simulationem reconciliatæ gratiæ emissus, uxorem cum vniuersa vicini illius familia interficere, et in longinquas regiones profugere statuit. Hæc illi consilia agitanti Sacerdos noster interuenit, qui blandè hominem appellans, ita mansuefecit, ut ille Dei scilicet missu eum venisse diceret, quo conceptum animo facinus excuteret. Itaque cum uxore et vicino optima fide rediit in gratiam. Vir ampla familia natus cum multos iam annos Caluini sectam coluisset, tandem Dei monitu ad

Catholicam Religionem reuerti constituit. Ergo Cardinalis Vicario se indicat, rem demonstrat, auxilium petit. Protinus ab eo ad nos instituendus mittitur. Vbi res matura visa est, propalam in nostra æde Catholicam fidem profitetur, ingenti gaudio honorum ad vltimū ita discedit, vt coniugem, ac liberos religionis causa reciperet ad nos esse missurum. In finitima quoque oppida cōmeantes nostri rem christianam non mediocriter adiuuerunt. Quibus hæc loca obeuntibus quiddam accidit, quod etsi ad nostros non pertinet; tamen quia digna memoria visum est, prætermittendum non putavi. Causada vrbs Cadurcorum est, iam pridem hæretica. In ea Vrbe Diaconus erat Calvinianus vir bona apud suos fama. Is cū graui morbo premeretur, vxore ad se accersita, exclamare cœpit, nullum vtique esse Deum, cuius numine res humana regantur. Illa diu virum ab ea sententia deducere ne quicquam conata, Calvinianæ discipline Magistrum aduocat. Qui tota de re edoctus, egrum de Deo interrogare instituit. Tum eger. Non ita insanio, inquit, vt Deum esse nesciam. sed quia ille me deseruit, ego vicissim eum desero. Vix hæc elocutus erat, cum repente tota domus cōcussa est, tantusque omnibus terror iniectus; vt quanta maxima celeritate possent, se se ianua eycerent. Inde intermisso temporis spatio, vbi ex pauore animos receperunt, reuertuntur in te-

intecta; offendunt agrum illum extinctum,
 & lingua pariter ac naso carentem. Querunt
 ex parua puella, quae vna fugiētibus reliquis,
 cum patruo remanserat, quid tandem euene-
 rit. Illa irrupisse in cubiculum, ait, monstrum
 deforme, atque horribile, cuius vi patruus na-
 so prius, linguaque euulsa sit suffocatus. His
 a puella narratis, ecce tibi denno tecta concu-
 ti, cunctique certatim effugere; vnus ille Cal-
 uinianus Minister, vt constantior ceteris vi-
 deretur, cunctari. sed magno illi cunctatio ste-
 rit. Nam occulta quadā vi praecipitatus per
 gradus & exanimatus est: eiusque cadauer
 subito ex omnium oculis abreptum documen-
 to fuit; Caluinianorum corpora aequē atque
 animos inferis deberi.

Tolosana Probationis Domus.

DEmigrarunt hoc anno Tyrones ex Col-
 legio in nouam Probationis domum ipso
 die Natali B. Virginis, quo die torosa Cardi-
 nalis, idemque Archiepiscopus aulam Domus
 re diuina inibi facta, initiauit, & Sacrosan-
 ctum Christi corpus Nouitijs impertiuit. Inde
 lustratis familiariter adibus, se Tyronū pre-
 cibus apud Deum inuari desiderauit. Aedes
 omnino ample sunt, & benè materiatae, maxi-
 meque salubres: ita porro commode, vt ad-
 vsūm Tyronum aedificatas esse credas. Consti-

terunt propè tribus millibus aureorum. Ad-
 iuuit vtramque rem amicorum liberalitas,
 maxime verò matronæ nobilis & opulenta,
 quæ ad eas res fermè duo aureorum millia cõ-
 tulit, & quo donum Deo grãtius foret, igno-
 rari voluit, vnde esset profectum. Floret iam
 Domus nouitijs. Sunt numero vnde viginti sa-
 tis bonæ ad virtutem indolis. Atque in ma-
 gnã spem venimus futurũ Deo bene iuuan-
 te, vt floreat in dies magis. Id adeo præsignifi-
 casse visa est arbor in horto sita, quæ non sine
 Dei nutu, in ito iam autumno, non secus ac si
 verna tempestas esset, omnibus mirantibus flo-
 ruit. Tyronum feruorem, ac studium vno aut
 altero exemplo notare sat habeo. Vnus igitur
 ex hoc numero sub ferias Paschatis in turbam
 lasciuierium iuuenum incidit, qui cum vnum
 ex eis in oculis omnium scortum atrectatẽ
 vidisset, accedit ad hœminem: ex eo, num per
 ferias Paschatis sit confessus, amicè querit,
 bat sibi ratione aditum ad salubrem admoni-
 tionem muniens. Ridere ille, cacchinnari eius
 sodales, nostri Tyronis simplicitatem irridere
 vniuersi atque illudere. At noster nihil ea
 re turbatus omisis reliquis, grauiore oratione
 increpare eundem illũ incipit. Et tu rides, in-
 quit, miser, qui præceptis ruis ad æternum ste-
 rum? an putas Deum tua flagitia non videre?
 Hæc & alia eiusmodi eo ardore vultus, tanta
 grauitate orationis dixit; vt magna cõseque-

vetur commutatio voluntatum. Quid multa?
 ita eos dimisit, vt sanctè promitterent, sese bre-
 ui delicta expiuros. Alter Tyro hereticis
 natus parentibus sacerdotem nostrum in fini-
 timum oppidum comitatus egregia dedit do-
 cumenta constantiæ, ac firmitatis suæ. Huius
 mater cum de filij aduentu cognouisset, & sua
 sponte, & hereticorū vocibus incitata a mul-
 tis millibus passuum ad eum cum filia vidua
 celeriter accurrit. Quem de improviso ambæ
 adortæ, querimonys, lacrymis, precibus eius
 animum oppugnare institerunt. Vbi nihil se
 proficere intelligunt, subdola eum oratione
 aggrediuntur; sanctè adiurant, si ipse Societa-
 tem nostram deserat, se Catholicam fidem se-
 cuturas. Ad vltimum, vt illum ne sic qui-
 dem vlla ex parte moueri vident, domum re-
 infecta reuertuntur. Sed a dolo ad vim versa
 mater incerto non destitit. Discedens, vt po-
 stea cognitum est, quinque equites armatos,
 quibus comitata venerat, in oppido reliquit.
 His mandauit, vt filium suum vbiunque
 nacti essent, abreptum ad se pertraherent. Qui
 cum frustra aliquot dies rei bene gerendæ fa-
 cultatem expectassent, tandem suo more re-
 gionem incursionibus infestam habentes inci-
 derunt in Catholicorum equitum turmam. Hi
 duobus illorum interfectis, vno grauiter vul-
 nerato, reliquis in fugam coniectis, nostrum
 illum periculo exemerunt. Fuit etiã, qui etiam

ante quam apud nos versaretur, dignum se ad
 stra societate præberet. Adolescens bonæ spei,
 cum Societatem nostram appetisset, iubetur
 eius rei potestatem a patre viro pio, & So-
 cietatis amicissimo impetrare. Itaque ad eum
 accedit, & illata nescio cuius rei mentione,
 sacrarum monumenta litterarum euoluit;
 caputque de offerendis Deo primigenijs filijs
 patri legendum offert. Protinus se ad eius pe-
 des cum proiecisset, flens orare cæpit, ne se ad
 Dei obsequium properantem moretur. Hic pa-
 ter paterno animo victo, lacrymans lacryman-
 tem filiũ amplectitur, eumque subleuans cõse-
 crat Deo. Ac ne mater rem impedire conetur,
 per causam studiorum eum Tolosam ablegat.
 ille ad nos domestica victoria letus aduolat,
 Societatis nostrę fructũ percipere festinans.

Collegium Rhutenense.

NEc Rhuthenensis Collegij labor aut inu-
 tilis aut obscurus fuit. Vnus e nostris
 ad tradendum in æde quadam catechismum
 proficiscens, forte incidit in duos strictis gla-
 dijs se ad certamen pronocantes. E vestigia
 intercurrit, rogat, vt sibi temperent, gladios
 condant, cum apud iratos nihil proficeret, pro-
 iecit se ad eorum pedes, obsecrat, obtestatur, vt
 Christo Domino pro ipsis mortuo suas condo-
 nent iniurias, atque in eo perstat. Quid ver-
 bis

bis opus est? tandem illi ira delinita, ad se re-
 deunt, & conuersis mentibus, conditisque gla-
 dijs reconciliantur, nostrum ad Catechismi ex-
 plicationem euntem rogati sequuntur. Disci-
 pulorum numerus septingentorum quinquaginta fuit. atque in dies existit pietate, ac li-
 teris auctior. Duplex hoc anno drama datum,
 alterum tragicum de Iuliano Apostata; de
 Sancto Eustachio comicum alterum, utrumq;
 maxima honestissimorum ciuium frequentia
 ac plausu. Die B. Magdalene sacro, qui dies
 natalis est huius Collegij, impluuiam Gymna-
 sij insolito apparatu exornatum est, omnibus
 ferè carminum generibus, ingeniorumq; mo-
 numentis propositis, ingenti ciuitatis appro-
 batione, atque concursu. Nihilominus pieta-
 tis officia, quam ingeniorum studia viguerunt,
 Omnes ferè auditores nostri vniuersæ vitæ no-
 xas sacra confessione deleuerunt, magnaque
 est morum commutatio facta. Eorum qui hoc
 anno apud nos sacrum conuiuium inierunt nu-
 merus repertus est propè sex millium: Sexta
 parte maior, quam anno superiore. Tres hæ-
 resim in nostro Sacello repudiarunt. Parthe-
 niorum Sodalium virtus extitit singularis.
 Cuidam ex his alius ciuis colaphum infrege-
 rat, at ille non modò tantam contumeliam si-
 lentio pertulit; sed etiam Christi consilium se-
 cutus, alteram illi paratam obtulit genam.
 Alius Societatem nostram cogitans, ut pa-
 ren-

rentum, ac domesticorum oculos vitaret, in reamotissimam se ædium partem abdere consuevit, ubi solus cum Deo sine arbitris versaretur. Huic cubitum eunti extincto iam lumine, oblata in tenebris eximia species uirginis, quæ illum timore perterritum, ac sese auertentem, nihil secius blandè intueretur. Hoc ille viso mirum in modum se in suscepto consilio confirmatum esse dicebat; nec dubitabat, quin illa B. Virginis species fuisset. Porro alius institor non obscurus patiendi studio ductus Deum impensè orarat, ut aliquam sibi patientiæ materiem præberet. Nec defuit quod expetierat. Dum merces in taberna expositas venales habet, repente ignotus, importunusq; homo eum appellat, certam è uestigio pecuniam, quam debitam sibi diceret, iubet numerare; ni quam primum id faciat, ædium incendium minatur. Sensit bonus mercator suas a Deo preces auditas; ac ne in optata merce sibi deesset, contumelias omnes, ac minas æquisimo animo perferēbat. Nec inanis patientia fuit. Furiosi hominis clamoribus exciti vicini, ad tabernam accurrunt, contumeliosum hominem male uerbis accipiunt. Quorum ille consensu fractus, & institoris patientia victus, petita ab eo, atque impetrata uenia, melior quam uenerat inde discedit. Crevit Sodalium numerus adeo, ut in ampliorem locum migrari oportuerit. Ex plurimis, qui nostram Societatem appetierant,

uerant, vnus est in eam cooptatus. Memorabile autem est, quod adolescenti nostræ disciplinæ alumno accidit, in vtramque partem. Is primò cum eo consilio litteris studeret, vt sese Deo consecraret, diuina quadam vi excitatus condiscipulos omnes industria, atque ingenio longè anteibat. Sed commutata deinde voluntate, destitutus a Deo, ita factus est sui dissimilis, vt quem antea omnes propter ingenium mirabantur, eundem postea propter tarditatē mirarentur. In proxima item oppida, vicosq; curæ aliquid, & operæ derivatum est. nec fructus absuit. Mulier septimum iam diem difficultate partus laborabat. Hæc diuini agni effigie a nostro accepta, paulo post fetum incolumem incolumis effudit. Sacerdos noster Aruernorum montes peragrans, oppida nonnulla penè deserta metu luporum offendit. Quippe ex quo auitam religionem oppidani deseruerunt, eos caternatim luporum greges inuaserrunt, nec imbellem modò turbam, sed etiam armatos absumpserunt. Huic pesti propulsandæ a nostro supplicationes indictæ, sed frustræ, propterea quòd incolæ errores semel susceptos mordicus tenent. Atque vt hi Dei ultoris irâ, ita noster sacerdos eiusdem fautoris opem expertus est. Hæretici prædones qui diu vias incederant, appropinquante nostro sacerdote, cōfestim non sine Dei numine discesserunt. ita ille expedito itinere, quo intenderat, peruenit
inco-

incolumis. Alius sacerdos cum in concilio aliquot Gallia Principum (sic hereticorum fautores appellant) venisset, atque apud eos pro Ecclesiae libertate liberam orationem habuisset, magnum omnino discrimen adiit, quod tamen diuino praesidio vitauit. Horum quippe hominum tantum est odium in Societatem, ut nos vel aperta vi, vel insidijs petere, pulchrum sibi, & gloriosum putent: palamque dicunt, Iesuitas, utique, & Capucinos seditionum architectos morte, aut exilio esse mulcendos. Hi tamen ipsi nostrum illum acerrimum libertatis Ecclesiasticae propugnatorem, cum opprimere possent, liberum dimiserunt. Mauriacenses, reliquosque incolas montium Aruernorum mirum desiderium tenet Collegij, quod quinque ab hinc annis sibi ademptum dolent. Tutellenses item apud Lemouices tanto studio flagrant noui Collegij, ut profiteantur se fortunatas, coniuges, liberos distracturos potius, quam Societatis nostrae officijs carituros.

Collegium Agennense.

Quinque scholis accessit sexta Philosophiae. Sodalitas Sanctissimae Dei Maris & numero & pietate mirandum in modum augetur. Vel ipsis pueris tantus iniectus est ardor, ut parentes inter se, ut fit, ex iracundia altercantes admonere non dubitent, nec frustra.

Ara. & patres ad mansuetudinem & matres ad patientiam filiorum vocibus informantur. Episcopi benevolentia, ac liberalitas erga nos eadem est, quæ semper fuit. Itaque apertum est hoc anno nouum templum, omnibus mirantibus tantum ædificium tam difficili tempore, ac tam turbidis Galliæ rebus, ad fastigium esse perductum. Marchio præterea pro uetere sua erga nos liberalitate, Bibliothecam nostram auxit magno librorum manu scriptorum numero. Mulieres nonnullæ, quas nocturnis spectris, horrendoq; strepitu Diaboli territabāt, animo diuinis sacramētis ritè munito, eorum incursiones penitus compresserunt. Itum est in finitima oppida duo. In altero, (Villanouā appellant) cum summa esset, annonæ penuria, sacerdos noster egentium inopiam a locupletibus subleuandam curauit. Impios nonnullos imperitorum sacerdotum ritus sustulit. Pueros Christianæ religionis rudimentis instituit, non sine fructu etiam adultorum. Ab his pueris Angelorum habitu Christi cruciatus signa referentibus supplicatio instituta, quæ noua & inusitata specie animos oppidanorum æquè rusticorumque permouit. Marmandra alterum est oppidū, quo in oppido aliquot Hæretici ad Catholicam religionem conuersi. In his puella vnde uiginti annos nata, quæ etsi in hæreticorum parentum sinu educata, nunquam tamen adduci potuit, ut ad illorū con-
ciones

ciones

ciones accederet, aut contra præscriptum Ecclesie Catholice carne vteretur. Tandem desertis parentibus, triumphans gaudio ad Catholicos transiit. Impy libri conquisiti & Magistratu inspectante combusti. Pro his py rediti, qui iam a multis magno cum fructu habentur in manibus. Magistrorum impietas existimatio incredibile est, quam apud ipsos Hæreticos sit imminuta. Sacerdos noster cum viros aliquot nobiles Calvinianos conuenisset, mentione religionis illata, cum eos premeret, ingenuè confitebantur, in tanta Magistrorum suorum inconstantia, dissidentibusque inter se opinionibus nihil iam esse certi, quod teneret. Atque etiam in deprauatos eorum mores, effrenatamque peccandi licentiam acriter inuehebantur, vt facillè appareret, magistrorum auctoritatem apud eos exoleuisse. Disputatum est item sæpenumero cum Hæreticorum Ministris secundo euentu, sic vt illi argumentis comicti, suo more, ad maledicta confugerent.

Collegium Auscitanum.

PRimi Rectoris (nã antea Prorectores Collegium administrarãt) ea prima cura fuit, vt omnes domestici mentes suas ad cœlestes satas accipiendos B. P. Ignatij commetationibus prepararent. Et py otij constitit fructus, nec diuina in eos prouidentia obscura fuit. Nam

in tan-

in tanta rerum perturbatione, & impunitate
 gladiatorum, tuto nostri vltro citroq; commea-
 runt. Atque item Sacerdos ex Noguareto op-
 pido rediens, equo cui insidebat, e ponte in flu-
 me hibernis imbris auctum prolapso, emer-
 sit incolumis, ac nulla lesus ex parte. Cōcio-
 nes hoc primum anno in nostro templo haberi
 sunt cœptæ, auditorum frequentia, fructuque
 non vulgari. Concionator cum in vœcordi can-
 silena carmen ex sacrosancto Missæ sacrificio,
 irridendorum Sacerdotum gratia, pro inter-
 calari uersu palam vsurpari animaduertisset;
 pro suggestu in tantum flagitium inuectus, cœ-
 lestem iram, ac perniciem ciuitati denūtiavit,
 nisi Magistratus impiam vulgi licentiam com-
 pressisset. Prædictionem comprobauit euētus.
 Haud ita multo post, vrbs capta ab Hereticis,
 ac ferro, flammaque prope deleta est. Puella
 nouem annorum pijs nostrorum sermonibus af-
 sueta, cum ad choreas a parētibus traheretur,
 lacrymis & querelis euicit, vt duceretur ad
 explicationem Catechismi. Ciues duo prima-
 rii, qui se ad depugnandum prouocarant sacer-
 dotis nostri interkursu a constituto armorum
 certamine destiterunt: atque inter se, & cum
 Deo in gratiam redierunt. Gymnasiū frequen-
 tia, addito Philosophiæ curriculo, satis est au-
 ctæ. Discipuli maius quam pro numero, inge-
 niorum specimen dederunt. Rhetores duode-
 uiginti, reliquis sub finem anni delapsis, ad se-
 ptua-

p̄uaginta millia versuum proposuerūt. Cum
 his verò ij qui humanitati dant operam pro
 gymnasmatum multitudine, carminumq; va-
 rietate certarunt. Et Grammatici magno em-
 blematum, atque Aenigmatum, aliarumque
 scripturum numero exposito præclare stete-
 runt. Ex omni autem numero, qui industria
 æmulos antecesserunt, non contemnendis præ-
 mijs sunt affecti. Quibus multi præmijs exci-
 tati, cum ne nocturnum quidē tempus sibi ad
 quietem relinquerent, edici, atque interdicti
 magna proposita pœna oportuit, ne quis somni
 tempus in lucubrando collocaret. Per Nata-
 lis Christi serias Ecloga de Innocētibus data;
 Marchio Vilartius Proconsul Aquitanie,
 & si maximis negotijs dissentus, eo biduo, quo
 in hac Vrbe est commoratus, ad nos honoris
 causa uenit. Itaque nobilitate comitatus cum
 Gymnasium adisset, variarum linguarum epi-
 grammatis exceptus, ac salutatus est. Extant
 quippe eius in Societatem merita nec parua,
 nec obscura. Is cum de inducijs cum Politicis
 atque Hæreticis Principibus ageretur, atque
 illi conditionibus Iesuitas comprehendi nob-
 lent, nisi Hæreticorum item Ministri compre-
 henderentur; Negauit Marchio vllam esse
 induciarum conditionem, nisi includerentur
 Iesuitæ, exclusis Ministris Hæreticis: in eoq;
 perstitit, atque peruicit maxima cum nomi-
 nis nostri gloria. Idem cum direpta ab hosti-
 bus

bus Vrbe, dimidia pars Collegij vectigalium
 perisset, nostram inopiam vnà cum ciuibus su-
 stentauit. Non nullos etiam ex primis ciuita-
 tis nobis infensos reconciliauit adeò, vt illi
 quondam illata nostris incommoda commodis
 & officijs compensarent. Discipulorũ nostro-
 rum pietas vno atque altero notetur exemplo.
 Vnus ex his cum nobilium conuiuium inisset,
 vbi animaduertit epulas contra Ecclesiæ legē
 apponi, tantum dicendo profecit, vt nonnulli
 conuiuia se ex mensa subducerent, atque ipse
 conuiuator promitteret, nunquam se post hac
 vsurum, cum non liceret, eiusmodi cibus, neque
 vt alij domestici vterentur, esse passurum. Al-
 ter sanguinem identidem excreans in extrema
 penè spe salutis Sacerdote nostro authore vo-
 uit, se ad eadem B. Mariæ, cui cognomen est a
 Monteserrato, si ex morbo conualesceret, itu-
 rum. Nec spes eum fefellit. votiua peregrina-
 tio presens auxilium tibi insanabili fuit. Quã
 cordi Deo sint nostri, magno nuper iudicio in-
 tellectum est. Cum nostri penè omnes in Sub-
 urbano animi causa, vt sit cessationis die ver-
 sarentur, eodem ipso tempore hostes popula-
 bundi ad Vrbe accesserunt; cum que alios ci-
 ues haud procul a nostra villa in seruitutem
 abduxissent, nostros Deo tegente, non uiderūt.
 Et ciuitas quidem nobis metuens, aduersus
 predones illos arma ceperat, quo maiore om-
 nium gaudio, & gratulatione reuertentes in

H VRBEM

Collegium Petagoricense.

EX cœtu B. Virginis duo in Societatem adscripti sunt, Disputationibus de Religione habitis cum Caluini emissarijs, Calviniana natio conturbata. Obseruatum est, nefaria disciplinae magistrorum esse in suis rebus planè rudes, minimeque pertinaces, vt iam illa pestis consenescere videatur. Itaque cum vnus nostris ad huius Sectæ Principem virum, eiusque familiã (in qua facile octoginta capita erãt) de cultu sacrarum imaginum verba faceret, attentè est, ac diligenter auditus; ab eisque magnopere rogatus, vt sacras ipsis imagines impertiret. Catholicis quoque Societatis officia præstita. Quidam cum ex consuetudine, quam cum impudica muliere habuerat, probri aliquid traxisset, dedecus non ferens, mœrori se tradidit. mœrenti subrufa se obtulit bellua, cuius horrenda specie turbatus animo, furere incepit, statimque ex edito loco sese præcipitauit. Quo casu afflictus, ac penè exanimatus cum iaceret, accersitur ad eum sacerdos nostris: qui eius turbatam terrore mentem ad tranquillitatem redegit, quam deinde corporis est sanitas consecuta. Idem ita narrauit, se priusquam respisceret, sæpenuero parentis sui olim mortui vocem audisse increpantis.

Heus

Heus tu quàm non sapiſ? Atque item mu-
 lier, quam flagitiũ conſciẽtia ad voluntariam
 mortem incitabat, noſtri ſacerdotis opera ad
 honeſtã uitę conſilium reuocata eſt. Duo præ-
 terea viri venificijs quibuſdam ab vxorũ con-
 greſſu impediti, ſacrę confeſſionis beneficio ſe
 ſe expedierunt. Virgo eximia pietatẽ cum
 egrotaret periculoſẽ, luſtralem a nobis aquã
 petijt, qua piẽ, ac religioſẽ hauſta, ſimul hau-
 ſit ſanitatem. Eodem remedio & ipſa iterum,
 & alij duo febriẽ depulerunt. Gravidã mu-
 lier ad pariendum vicina, cum tertium iam
 diem laboraret, ſacrã diuini agni cera ad col-
 lum alligata, ſubito partum edidit. Altera
 item diuini agni ope fœtum triduo ante mor-
 tuum incolumiſ effudit. Vir in primis nobiliſ
 turpiſſima Calvinianorũ vita, Miniſtrorumq;
 ſordibus offenſus noſtrorum hortatu ad auitã
 religionem, quam deſeruerat, vt Principi cui-
 dam morem gereret, reuertit. Is commemorare
 conſuerat, ſe ex quo tempore Calvinianuſ fa-
 ctuſ eſſet, in maiora in dies ſcelera, ac dedeco-
 ra eſſe prolapſum, vt iam niſi pedem referret,
 nihil præter certũ exitium reſtare videretur.
 Militum Dux Catholicuſ a Politicis bello
 captuſ, & triremiſ remigio addictuſ, priuſ-
 quam carcere educeretur, magnum periculum
 adiit, ſed in periculo libertatẽ inuenit. Nam-
 que eum ex pœna nuncio triſtem, mœſtumque
 Diabolus honeſti viri ſpecie conuenit, & ma-

ximis p̄m̄ys, pollicitationibusque sollicita-
re institit, ut a nostra consuetudine, & Catho-
licorum religione discederet. Cunctantem ad
promissa atrocibus territat minis. At ille
IESU Domino implorato, subito redintegratis
viribus, in importunum illum promissorem
impetum facit. Hæc militaris Deo freta fidu-
cia Dæmonem adeo fregit, ut statim victus au-
fugeret. Ipse autem Dux militum Dei, quem
inuocauerat, beneficio, paulo post dimissus e cu-
stodia, ad nostram ædem aduolauit; & gratu-
labundus diuina sacramenta percepit. Nos
porro, cum quantum iuuentutis disciplina, sa-
cris ad populum concionibus, idiotarum ho-
minum institutione, cæterisque pietatis offi-
cijs valebamus, tantum in tuenda Catholica
fide niteremur, magnum Societati nomen, ac
ciuitatis amorem conciliauimus. Itaque no-
bilissimus quisque, & de religione optimè sen-
tiens, ita prædicat, nostris potissimum deberi,
quod hæc vrbs non peruenerit in potestatem
Hereticorum: ut minimè mirandum sit tanto
esse apud Politicos odio nomen Societatis, quæ
tantopere eorum conatibus aduersetur.